

Locuțiunea, Administrațiunea
i Tipografia:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Nu se refuză să se primească.
Manuscrisurile nu se restituie.
Brevetele de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Se acceptă mai înainte în Viena
H. Hasensteiner & Vogler (Otto
H. Schalk, Alois Herndl, M.
A. Opperl, J. Donnerberg; în
Viena: A. V. Goldberger, Eck-
hard Herndl; în Frankfurt: G. L.
Haber; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
comandă pe o colină 6 or. și
se timbra pentru o publi-
cație. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Se dă pe pagina a III-a o
serie 10 cr. v. a. s. e. u. 40 bari.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU XVI.

"Gazeta" este în vânzare și
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
8 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 28 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la d. l. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Pe anul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 6 or. v. a.
s. e. u. 16 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 178.

Brașov, Sâmbătă, 14 (26) August

1893.

Un cuvânt la situațiune.**)

Am înaintea mea un impor-
tant articol, publicat sub titlul
mai sus în „Rumänische Jahr-
buch“ și în „Gazeta Transilvaniei“,
cât și substris de d-lu Alesandru
Mocsonyi.

În acest articol se resumă în-
tru situațiune a Românilor din
Austro-Ungaria, și în modul său
se expune actualitatea, precum chiar
înălțarea anomaliilor, ce există
în cele două popore eterogene în
țară, însă identice în interesele lor
de existență, autorul pro-
pus chiar și o soluțiune, spre a se
ajunge la o bună înțelegere
cu Ungurii și Români și care so-
lutiune nouă ni-se pare atât de fi-
că, atât de limpede și atât de
simplă, încât noi nu putem decât
declaramă această enunțare a d-lui
Mocsonyi, ca un *articulă-pro-*
mulă, în ceea ce privește pe Ro-
mâni din Austro-Ungaria relativ
dreptele lor cereri, ce le fac
de stat aședată de Austriaci,
moralmente, în mâna aristo-plu-
crăției maghiare-jidane din rega-
ta ungară.

În adevăr, articolul e scris
cu atât claritate, sinceritate și con-
vingere, încât merită rându cu rându
să, în mod conștient, anali-
ze de publicistica română, care de
un timp încoco pare a se pierde
într-o mișcă mică și trecătoare,
loc de a espune și aprecia gra-
ta situațiunii, în care se gă-
sește România în actuala constela-
ta politică europeană.

Ei, asemenea scrieri nu pot
ei din când în când din mintea

*) Dăm loc articolului de mai sus, ce-l
dă delă un distins bărbat politic ro-
mân, privitor la espunerile d-lui Ales.
Mocsonyi în situațiunii. Îl publicăm
întrucât mai s'a trimis, ca o voce din
tabăra noastră, abținându-ne delă or-
ce observare din
— Red.

bărbaților prevădători și cugetători,
și din acest motiv lumea mai pu-
tăm cunoșcătoare în ale intereselor
diplomației, ca să nu țicem ale
capetelor încoronate, a numită pe
asemeni omeni politici: „bărbați de
stat“, cari conformă proverbului
italian: „cosa rara, cosa cara“, cu
cât se ivesc *mai rar* în luptele
militante țilnice, cu atât au o mai
mare precisiune în fixarea scopului,
pe care-l urmăresc și o mai mare
convingere, că acum său mai târziu
vor reuși a-și realiza scopul final,
spre care tind.

Acastă impresiune mi-a făcut-o
la prima citire articolul d-lui Ales.
Mocsonyi, care, drept vorbind,
după atâtea clevetiri și bîrfeli de-
bitate la adresa sa în țară și în
străinătate, d-sa se înalță ca
un vultur peste miclele sburătoare,
și anume peste vrăbii, cari nu fac
decât *ciripesc*, fără a se mai gândi,
că ce are să aducă țara de mâne.

Înainte de conferința din Sibiu
d-lu Mocsonyi și „Gazeta Transilva-
niei“ cu toți aderenții săi, erau tam-
nesam denunțați în lumea largă, că
ar fi nise „Români unguriți“; în-
dată atât din rezultatul conferinței
cât și din articolul d-lui Mocsonyi
și din enunțările „Gazetei“ ve-
dem, că așa numiții „unguriți“ au
stăruit și stăruesc în modul cel
mai energic pentru păstrarea și în-
tărirea *solidarității partidului național
român*, în firma convingere, că numai
în modul acesta vor pute să facă
pe adversarii săi capituleze, *adecă se-și
pună pofta în cuiu, de a maghiarisa pe
Români*.

Numai pentru încheierea acestei
solidarități, credem, că omenii ca-
lumniați în „Voința Națională“ au pă-
strat cu cea mai mare abnegațiune
o adencă tăcere, lăsându ca faptele
să limpedescă opinia publică, decă
autorii pamfletelor din „Voința Na-
țională“ au dreptate, său nu, de a

păși cu atâtea cutezare în a calumnia
pe asemenea bărbați bine cugetători,
ca Ales. Mocsonyi și alții, a-i calum-
nia, că ar fi trecut în tabăra ma-
ghiarismului.

Ne vom pentru a-și să intrăm
într-o polemică cu omeni, cari în
materia de principii și programe
sari ca țara în par, cloncânind
din sălc și din arini, că ea ar ave
pene mai frumoșe decât alte sbu-
rătoare, pene cari în realitate sunt
nefolositoare, și de aceea nu atrag
atențiunea trecătorului asupra lor.
Chiar așa n'au atras atențiunea
publicului nici articuli fôiei amintite,
impodbiți cu frase gôle și sbêrnite,
taxându, de exemplu, pe cei mai
buni Români, ca „Români unguriți“.

Un singur spion, cu numele
Moldovan Gergely a tras folose din
acei articuli apăruti în „Voința Na-
țională“, reproducându în broșura
sa scrisă în limba maghiară cu ti-
tul „*Amețeli politice*“ toate denunțările
înșirate în țisul țiar, despre pre-
tinse subvențiuni, ce s'ar fi dat
din România Românilor transil-
văneni.

În fața acestor calumnia și
denunțări nimic nu putea fi mai
oportun decât articolul *bine cuge-*
tat al d-lui Ales. Mocsonyi, care
în mod conștient și în adevăr
politic sdobesce pentru totdeauna pe
clevetitori, fiă Români său străini.

În scurt, suntem deplin în-
voiți cu cele cuprinse în articolul-
program al d-lui Mocsonyi cu o
singură obiecțiune, că noi cari ur-
mărim cursul evenimentelor po-
litice mai bine de 25 de ani, sun-
tem cam sătui de frase *stereotype*
și deja prea usate, cum e frasa din
acest articol, „că Români avându
interese identice cu Ungurii sunt
avisați de a-și da mâna spre a scăpa
de potopul slavon, care amenință
a îneca pe ambele popore în Orien-
tul Europei“.

Acastă frasă, negreșit umplu-
tură, ce nu detrage nimic chinte-
senței articolului, am aud' o ne-
curmată delă 1848 și până astăzi
rostindu-se de *bărbații de stat ai Ro-*
mânilor, fără ca Ungurii să fi pus
cel mai mic preț pe asemenea
dragoste siluită. Decă am fi amenin-
țați să perim, apoi nici *frățietatea*
său *pacificarea* cu Ungurii nu ne va
pute scăpa de această peire, decât
un *modus vivendi* cu Slavii din Orien-
tul Europei, și care „modus vivendi“
culmină în sistemul *federativ* cu
aceste popore!

Moldovan Gergely contra d-lui Mo-
csonyi. Fôia guvernului „Nemzet“ pu-
blică un articol lung de patru colone,
al lui Moldovan Gergely, în contra espu-
nerilor d-lui Mocsonyi despre cari se
vorbeste mai sus. Acest articol e plin
de invective răutăcioșe și absurde vred-
nice de rolul trist și înjosiu, ce-l
jocă reneatul Moldovan Gergely, cu
atâtea nerușinare, în interesul con-
trarilor nêmului nostru. Nu mai tre-
bue să spunem, — căci se înțelege de sine,
— că în acest nou pamflet al unei-
teii ungușor sunt cuprinse, în resumată,
toate calumniile și denunțările ticăloșe
la adresa Românilor, ce le debiteză de un
timp îndelungat în revista sa infectă
„Ungaria“.

CRONICA POLITICĂ.

— 13 (26) August.

Mare supărare în tabăra șovinistă ma-
ghiară. „Panslaviștii au învins“, strigă ele
în cor de jale și de mânuire. Dér unde
au învins „panslaviștii“? Și asupra ce? —
În Lipto-Szt. Miklos, și în *contra limbei ma-*
ghiare. Etă casul: În 23 August s'a țin-
nut în Lipto-Szt. Miklos adunarea distric-
tului bisericeii aug ev. în biserica luterană
de acolo. După vorbirea de deschidere a
presidentului adunării, Frideric Baltik a
salutat în *limba maghiară* pe inspectorul
districtual Szentivány Marton, apoi *totu în*
limba maghiară a anunțat adunării, că re-

FOILETONULU „GAZ TRANS.“

Consciu de vina sa.

Novelă criminală de Paul Blumenreich. —
(Urmare).

Administrarea averei sale Wilhelm
nu o încredințase acelu tineru advo-
cat, care ar fi avut mai mari pretensiuni,
de a moșteni pe bogatul
mă. Doctorul Dahlmann a refuzat ho-
ra de a primi o altă despăgubire.
„Unchiul meu soia, ceea ce face,
mesoc să-l mai necăjesc după mörte“,
tinerul.

De multe ori s'a mirat Ella, pentru
cât ei nu chiamă pe administratorul
acasă în afaceri private. Ea-l văduse
fugitiv, când venia pentru vre-o
său o propunere importantă. Nu
câtă a fost aproape de el. O, ea-l
tatal ei li datora recunoscinta —
câtă ea-l învite de sigur Dr. Dahl-
man știe și musca și atunci putea
pe pian cu patru mâni.

Tatal ei nu-i refusa ușor o dorință.
Câtă ea ceruse ea delă densus! Camera cu
trăsura, cataractul din grădina — tôte

au fost făcute la dorința ei. Ceea ce de
un timp încoco li făcea mai mare bucu-
ria, era aplecarea ei spre binefaceri. Să-și
alégă pe stradă vre-unu copil sdrențos,
să-l ia acasă, să-l lase să se scalde, să-l
imbrace din cap până'n picioare și apoi să
ducă copilul la muma lui — acosta era
pentru ea o mare plăcere! La tôte aceste,
tatal ei li da bucuros mijloce.

Acum de curând din întâmplare
se implini o dorință, căreia până acum ta-
tal ei se opuse în tăcere: ea avea acum
și un cățel — aproape unica dorință ce i
mai rămăsese.

Și destul de ciudat fu chipul cum
ajunse la acest animal drăgalaș.

Neustadt, orașul ei natal, nu era
departe de reședință, în care locuiau ei acum.
Într-o oră puteai să ajungi cu trenul și
Bolten făcea acolo câte-o mică vizită, pen-
tru ca să împodobescă mormintele iubi-
ților săi.

Înainte cu câteva zile se dusesse
Ella, cu tatal ei, în trăsura lor trasă
de doi pony, către locul acela. Mare sen-
sațiune făcu trăsura, când trecu pe pardo-
sela rea a orașului Neustadt. Pe capră șede
Ella ținându hățurile, ér în trăsura șede

D. Bolten, care de altmintrelea sta în
mare vędă aici, căci de atunci făcuse multe
pentru oraș.

La reintroarea acasă unu cal călo
un câne, care totu sarea înaintea lor.
Ella opri trăsura, sări sprintenă jos, pen-
tru-ca să se uite cu compătimire la cățel,
care fugise mirându la o parte.

Înzadart il strigă și-l linguși —
cânele se trase într'unu colț al zidului.
Toomai trecea unu lucrător, care cunoscea
pe Bolten. El își scose căciula, și când
auți pe Ella strigându, credea că cânele
e al ei. Sări într'acolo, apucă tremu-
rându-l animal și-l puse în trăsura.

„Ah, tată, — tată,“ se rugă Ella,
„acosta este o întâmplare fericită — tre-
bue să-mi cumperi cânele! De multu do-
riam unu!“

„Lasă, copilă“, răspuse tatal, „nici
nu soiu ală cui este!“

„O, de câteva zile umblă de colo
până ocol“, țise lucrătorul, „luați-l, căci
decă nu, va peri pe drumuri!“

„Te rog, tată, te rog!“ — se rugă
Ella în tonu lingușitor.

Bolten, care mai nainte căutase un
ban mărunt, pentru ca să dea un bac-

șișu lucrătorului, li dete acum unu taler,
dicându: din partea mea fiă — dér pe rês-
punderea d-tale!“

Și ei luară cânele.
Când Ella istorisi tatalui ei despre
acosta întâmplare, deveni elu serios.

„Trebuie să dai cânele înapoi“,
țise elu.

„Acosta voiam și eu, dér d-lu advo-
catu Dahlmann interveni și mă împedea
să facu acosta. Și apoi tu l'ai cumpărat!
L'ai plătitu dör' acelu omu, care țil'a
pus în trăsura. Cine soie, pôte că domnul
de pe stradă a fostu indusu în erore în
privința cânelui, pe care-l numia Bello.“
Tatalu tresări ușor.

„Bello—Bello se chiamă cânele?“ es-
clamă elu.

Și Muzi se apropiă, când își auți nu-
mele său celu vechiu, și da din ooda.

„Bine“, țise Bolten după o pauză,
„bine — îl vom ține și-l vom îngriji
cu credință și iubire, până la mörte!“

Ella îl privi cu mirare. Ea de multu nu
văduse pe tatal ei atât de serios, ca în
momentul acesta.

„Cerule! — ce țil'a întâmplatu, d-le
Bolten?“

gele a sancționat canonicele sinodului evangelic. Preoții slovaci, cari se înfățișară în număr deosebit de mare, au întrerupt adeseori pe vorbitor, pretinzându-se vorbescă în limba slovacă. Îndată ce Baltik își fini vorbirea, se ridică preotul Csulik, și, între viile aprobări ale celor de față, a cerut, ca ceea ce Baltik a spus ungurește, s'o spună încodată în limba slovacă, și în cele din urmă a trebuit s'o facă. La alegerea funcționarilor a învins cu desăvârșire *elementul slovac*; au fost aleși candidații maghiarimei au căzută. Noul corp al funcționarilor a depus jurământul. Fiindcă majoritatea a pretins, ca jurământul să fi dat în limba slovacă — asta s'a și făcut. Raportul episcopului, la cererea majorității. Încă a fost citit în limba slovacă. În decursul citirii raportului, mai mulți membrii maghiari s'au depărtat din biserică. — E'tă cauza pentru care sunt atât de supărate foile maghiare. A fost într'adevăr timpul, ca Slovacii s'o rupă odată cu ungureșca în afacerile lor bisericești și să scotă din sânul lor elementele streine și dușmane intereselor lor culturale și naționale. Felicităm preoțimea slovacă și poporul slovac pentru această energică pășire!

Am vădit ieri, că măcelul dela Aigues-Mortes, din punct de vedere diplomatic, este aplanat. Ministrul-șef de departament francez Dupuy a demisionat pe primarul din Aigues-Mortes și totu odată a asigurat pe ambasadorul Italiei din Paris, că regretă adeseori incidentul. Italia, se zice, este pe deplin mulțumită cu declarația ministrului șef de departament francez, și îndată, ce se vor face despăgubirile pentru pierderile suferite, actele despre afacere vor fi puse la arhivă. Interesant este, că din incidentul acesta foile germane fac larmă mare. Nici chiar foile italiene nu scriu așa de rășboinic, ca cele germane. Mai involburată decât toate, este „National Zeitung“. Că de ce, nici ea nu scie. Iritația acesta a foilor nemțesci, de sigur, că mână apa pe mōra opoziției italiene, care și așa este destul de esacerbată asupra guvernului Giolitti, pentru că acesta a demisionat pe primarul și căpitanul polițienesc din Roma.

SCRIRILE ȘILEI.

— 13 (25) August

„Revoluția“ în Hațeg. Lui „Egyetértés“ i se scrie cu data de 22 August din Hațeg, că Ungurii din acel oraș ar fi căzut jertfă Valahilor, decât căpitanul orașului n'ar fi scutit de o vreme ce vreu „boșkoroșii“ Valahi. În noptea de 21 August vre-o 50 de Valahi înarmați cu măciuci puternice, umblau pe străzile orașului în grupe mari și mici. „Ei

aveau de gând — zice „Egyetértés“ — ca să măcelărească poporațiunea maghiară, care nu bănuia nimic“. Ei începură să fluere și să facă larmă teribilă la câteva porți. Larma acesta a deșteptat pe trei calfe maghiare, cari eșind la stradă, au fost bătute și alungate de Valahi. Cei doi polițiști, cari n'au putut răsi cu „turbații“, au mers la căpitanul orașenesc să facă arătare, acesta a cerut gendarmii, cari venind la fața locului cu patul puscilor au început să isbescă ceta „turbătorilor“. Valahii, zice mai departe anumita foia, au voit să se opună, d'când au fost amenințați cu glonț, au fugit care încotru. Căpii acestor fel de „conjurațiuni“ sunt trei Valahi inteligenți: Ioan Muntean, Iosif Muntean și Petru Dragomir. Cel din urmă, spune „Egyetértés“, ar fi d'is c'ătră un țeran, care a mers la el în prăvălie să cumpere o oșă: „Kumpere numa ko za, fraty! ke nu trebuie multe vreme și iare o fi revoluție; atuncia lipsze fi pe kosza, se murim pe Unguri“. — E'tă cu ce infamii își hrănesc foile maghiare cetitorii. Noi nu credem absolută nimic din ceea ce scrie „Egyetértés“; am făcut amintire însă despre acest oșă, ca să se vedă modul violenț și răutăcios, prin care se agit în presa ungurească de scandal contra pașnicilor Români dela Hațeg.

Valahisare în Bihor. Lui „Alföld“ din Arad i se comunică din comitatul Bihorului lucruri „strigătoare la cer“. În Șoncoș, lângă Beiuș, bășii români nu umblă la școala de stat. Episcopul Pavel i-a oprit. E'r în Beiuș (auți și vă mirați!) a venit în clasa VIII un student dela un gimnasiu maghiar, care mai 'nainte se iscălea Kotez, nu treu mult timp și Kotez și-a valahisat (!) numele în Coteș. Apoi în manualele pentru literatura maghiară sunt șterse pretotindenea atribuțiile de: „laureat“, „patriotic“, „entusiasmat“, „reținut“ puse la numele scriitorilor maghiari. D'ce e mai „revoltator“ unde stă scris „poet al nostru“, „scriitor, al nostru“, cuvântul „nostru“ e asemenea șters cu creionul. — La neșanii d'al d'aste într'adevăr, că nu mai trebuie comentat!

Colera. După scirile sosite la ministerul de interne, colera nu se lătește cu intensitate prea îngrijitoare. În cele 24 ore din urmă s'au ivit cazuri de îmbolnăviri: 1 în Kisvárđ (letal), 3 în Dombrad (1 deces), 2 în Káráz și câte unul de mōrte în Zsurko, Mogyoras, Benk, Bercel și Tisza-Lök. Trei cazuri mortale în Szalak, 3 în Ibrány și 2 în Timar. E de însemnat, că toate aceste localități se află situate lângă fluviul Tisa, s'eu în apropiere de acesta. Afară de aceste cazuri s'au mai întâmplat 2 în Tisza-Nagyrev (1 mortal), 2 în Tisza-

Bur (1 mortal) și 4 în Tisza-Boff (2 mortale). Îmbolnăviri nouă se mai anunță din comitatele Ugocea și Solnoo-Doboca. În Oroshaza încă s'au ivit două îmbolnăviri de coleră. „Comisiunea pentru bōlele contagiōse“ instituită în Clușiu a hotărât, ca începerea prelegerilor la universitatea din Clușiu, la școalele medii și primare să se amâne dela 1 Sept. la 1 Octomvre. Totu în Clușiu s'a amănat și tērgul de țeră, ce era să se țină la 1 Septemvre. Căpitanul de honveđ din Clușiu, Greg. Csiky, a sosit eri în Deșiu, unde s'a îmbolnăvit repentin și a rășosat. — Ministrul Csáky va încunoscii pe rectorul universității din Buda-pesta, să amâne începerea cursului universitar. Inscrierile nu se vor face în Sept., ci în Octomvre. — Ministrul Hieronymi a ținut o conferență cu reprezentanții presei, în care a rugat pe aceștia să se rețină dela lățirea scirilor sensaționale cu privire la coleră, căci prin lățirea astorfel de sciri suferă interesele de comunicațiune și agricultură etc.

Sipos Orbán, marele „patriot“ dela Oradea mare, despre care se vorbește, că a luat parte activă la înșenarea demonstrațiilor de acolo, a făcut arătare disciplinară (!) în contra avocatului Dr. Demetriu Kiss și a secretarului episcopesc Dr. Felician Branu, sub cuvânt, că ei au „scornit“ soirea aceea „falsă“ despre el. — Așa scriu foile maghiare. Va să d'ică Români calumniați prin țiarele șoviniste, atacați în averea lor și terorizați, să fiă dați acuma și în judecată?..

Ernest, principe de Coburg-Gotha a rășosat la 23 August în state de 74 de ani, în castelul s'eu din Reinhardtbrunn. Ernest s'a urcat la 1855 pe tron și a fost un părinte adevărat al micului s'eu principat. Anul furtuos 1848 nu i-a șguduit tronul, căci deja mai 'nainte d'aduse poporului s'eu constituțiunea. A luat parte și la reșelul franco-german dela 1870-71.

O specialitate austriacă. Pațienților de stomac se recomandă prafurile veritabile ale lui Mllo ca un medicament deja aprobat și fōrte bun pentru digestiune. 1 Cutie 1 fl. Se pōte căpeta d'liciu prin pstă dela farmacistul A. Moll, liferant al curții imp. și r. din Viena, Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie se se c'ără espres preparatele lui Moll provēqute cu subscrierea și marcă de contravenție.

Șoviniștii din Oradea-mare blamați!

De-odată cu afacerea odiōsă a lui Pituk, foile maghiare scieau despre un alt preț din diecesa Oradei mari, cu numele Eugen Venter, pe care l'au laudat ca „bun patriot“ și-l prezentau lunei ca martir, care pentru sentimentele

sale maghiare e persecutat de Episcopul „dacoromân“ dela Oradea. Ei bine, declarațiunea d-lui Venter, ce urmēz, publicată în numărul dela 20 August al țiarului „Szabadság“, dovedește pe deplin, ce nedreptate 'i s'a făcut prin înșenările foilor șoviniste, că d'ensul ar fi predicat în limba maghiară etc. Declarațiunea acesta bărbătește face onōre d-lui Venter și blamēză pe fițuicile șoviniste, cari nici măcar atâta cavalerism nu avură, să publice declarațiunea la locu potrivit, ci o publică ca inserat, — negreșit, că au primit și taca obișduită... Șciți cum a cinstit șolgăbirul Bakacs pe redactorul dela „Szabadság“? „Tu ești jidanul acela, care a scris acel articol?“ — „Eu sunt, d'acuma s'eu bolnav, mâne v'eu stau la dispoziție.“ — „Nici o mâne, căne de jidan!“ — și 'i d'edă una cu băta, ce-o avea în mână. („Bud. Hirl.“ dela 25 Aug.)

Noi suntem omenii păcii, nu batem pe nimeni cu băta, căci d'ensul bătaia e declarațiunea d-lui Venter, pe care-o lășăm să urmeze:

DECLARAȚIUNE.

1. În Genieta n'am cunoscut niciodată și nu cunosc pe un Veuler Jenő, „preot cu nume nemțesc, d'ce cu inimă ungurească“; acolo e preot Eugen Venter, adeoc eu, care sunt Român atâta cu mine, cât și cu inima.

2. La observarea d-vōstr: „Pe acel om maghiar, pe care l'au pedepsit pentru că era Maghiar“, am onōre a declara odată pentru totdeauna, că eu sunt Român, Român mi-au fost străbunii și Român mi vor fi și urmașii. Observ însă, că sunt totu atâta de credincios cetățen al patriei acesteia, ca și ori care Maghiar.

3. Afirmarea, că „pentru aceea m'au transferat în România (?), fiindcă am ținut o cuvântare maghiară în biserică la s'erbătōrea teoforică“ o resping și o declar de acuzare nebasată, precum am declarat deja în numerii dela 12 August ai foilor locale, că Esc. Sa Episcopul n'a urmărită nici o tendință politică, când m'a transferat în altă parohie. Transferarea mea a urmat numai din cauza unui conflict avut cu protopopul meu Antoniu Bonyi, care din rășbunare personală a intrgat în contra mea.

Declar în fine, că toți aceia, cari vreu să m'știgmatizeze și să m'imprime cu șila timbrul dejositor al renegatismului, sunt în mare erōre, căci voiesc s'audă lumea înrēgă, că eu sunt preot român și nu doresc de loc a sta pe un nivel cu d-lă Pituk Béla.

Genieta, 16 Aug. 1893.
Eugen Venter,
preot gr. cat.

Cu acesta întrebare prim Dr. Dahlmann pe mandantul s'eu, care tocmai intră la d'ensul palid și obosit.

Elu dete un scaun bărbatului, care în momentul acesta părea, că suferă mult, și-i dete timp să se reculegă.

„S'a întâmplat vre-o nenorocire?“ reșe el.

„Cetesc!“ zise Bolten și scose din portofoliul s'eu un act îndoit în formă oficială. „Cetesc!“

„Ce va să d'ică acesta?“ întrebă Dahlmann dând din cap. Înaintea lui se afla unul din acele acte oficiale, în parte tipărite, și făcute în stil laconic oficioș, care-ți produc grōză, când le veđi. Actul cuprindea următoarele:

„În afacerea de investigațiune în contra d-tale în cauză de furt, ești provocat prin acesta, ca să apar în 8 Septemvre la 9 ore a. m. înaintea judeului Investigator d. Hasselmann, camera Nr 28 în edificiul judecătōriei criminale. În casu decât nu vei veni, se va dispune escortarea d-tale cu forța.“ Jos stă scris: „Cătră necăștorita Ella Bolten, loco.“

„Miserabil!“ esclamă avocatul revoltat. „Aici e vre-o arătare nebună —

pōte chiar anonimă — cătră autoritate, și celu d'nteu lucru ce-l face autoritatea este, ca în acesta formă să arunce în vântul o ofensă șdrobitōre în față!“ Și adresându-se cătră d. Bolten, zise: „Te rog d-le Bolten, spune-mi...“

„Nu pōte fi vorba despre altoeva, decât despre căne. Iți aduc pōte aminte de întâlnirea d-tale cu fiica mea?“

Fața tinerului avocat se înșenă: „Așad'era istoria cu cănele! Acesta n'are nici o înșenătate. Spune-mi încă-odată de unde ai cănele?“

Bolten spuse, cum micul animal era p'aci să fiă căcat de trășură, cum după aceea un lucrător — pe care d'altmintrelea îl cunōșce — l'a adus și cum i-a dat acestuia un taler „D'ecă înțeleg bine lucrul“, zise avocatul după o scurtă gândire: „d-ta stai pe punctul de vedere, că acel lucrător a luat la sine pe acel căne fără stăpân și apoi 'i-l'a vëndut. Nu este așa?“

Wilhelm Bolten asculta. „Da — așa a fost!“ Și d'ecă a fost așa, atunci nu putea nici în contra fiicei sale să pornescă cercetare pentru furt!

„Șciie fiica d-tale despre acestă citațiune?“ întrebă Dr. Dahlmann mai departe.

„Cum pōți să cređi...“

„Ei atunci vino, știmate d-le Bolten, aide să mergem la judele de instrucțiune. Fără multă trudă îl vom convinge, că mai înainte de tōte domnișōra Ella stă în afară de ori-ce oștiune.“

„Și în contra cui se va îndrepta apoi cercetarea?“

„De sigur în contra celui lucrător, căruia 'i se va reproșa pōte un așa numit furt al unui obiect găsit.“

„E acesta un delict, care se pedepsește greu?“

„Cređu“, liniști avocatul pe mandantul s'eu, „că în afacerea acesta se va da o mică pedepsă în bani.“

În câțva ușurat, Bolten se ridică. „Mergem, d-le doctor!“

„Ce cređi, e greu a se afla adevăratul posesor al cănelu?“ întrebă Bolten, pe când amēndoi pășiau spre edificiul tribunalului.

„Pōte fi identic cu denunciantul. D'eu nu pare lucru îngrijitor, de a intra acum în conversațiune cu acel om.“

„Cum, îngrijitor?“

„Fiindcă în acea propunere, ce i-o vei face, ar zăcea o mărturisire, o recunōșcere a pretensiunilor validitate de d'ensul.“

„Nu și-ar putē el retrage propunerea, decât i-am da cănele, s'eu decât am plăti bine pe acesta?“

Avocatul trebui să dea un rēșpuns negativ la acestă întrebare. Furturile și alte de asemenea sunt urmărite de stat și fără propuner.

„Cređu“, continuă avocatul cu aplomb, „că mai înainte e vorba despre aceea, ca să nu lășăm, ca fiica d-tale să vină în atingere cu autoritățile!“

Bolten îi strinse mâna cu căldură. „Da, de acesta era vorba! Ella nu trebuia să fiă nici în ideia turburată!“

Judele de instrucțiune ascultă cu aminciță, ceea ce i se anunțase. Elu regretă adeseori, că pe de-o parte cercetările s'au estins pe cale nedreptă, er pe de altă parte dispozițiunile în vigōre facu imposibil, ca astfel de cercetări să se introducă în altă formă, după cum s'au întâmplat aici. D'eu despre acesta nu există nici o îndoială: decât d-lă Bolten a cumpărat cănele dela o a treia persoană și apoi l'a d'aruit fiicei sale, atunci acesta pentru totdeauna era eschisă

Ocupațiunea locuitorilor din Ungaria.

Biroulul statistic regnicolară dălele acestea a scos de sub tipar volumul II. al rezultatelor conscripției din 1890. Volumul cuprinde statistica ocupațiilor și ne oferă un tablou interesant asupra modului, prin care cetățenii Ungariei și câștigă pâinea.

Din 15.133.494 de locuitori numai 6.202.048 și câștigă înșiși pâinea, 8.031.446 sunt hrăniți de cei dinăuntru. Intre cei ce și câștigă pâinea sunt 4.658.465 bărbați, 1.543.583 femei, între cei hrăniți de alții 2.791.514 bărbați și 6.139.932 femei. Dintre bărbați 62,53% și câștigă pâinea, dintre femei numai 20,09% la 1000 de omeni, cari și câștigă înșiși pâinea, vin 1440 hrăniți de cei dinăuntru.

Inteligenții se împart cum urmază: în legislativă și administrație se află 25.579, în știință: 15.317, pe terenul sanitar: 15.738, pe cel didactic: 34.188, în serviciu bisericesc: 34.188, la institute științifice: 441, literatori și artiști: 2.205.

În serviciul bisericilor sunt 275 episcopi și prelați. 11.034 parohi, 1771 cooperatori, 457 cateheți și 187 alți preoți mureni, 1033 călugări și 2360 călugărițe. Dintre aceștia 4249 r. cat., 2185 gr. cat., 2347 gr. or., 9 armeni, 1116 conf. aug., 2372 ref., 105 unitari, 620 jidovi și 2 baptiști.

Dela Băi.

Zizinu, 12 (24) August 1893.

On. D-le Redactor! Nu de multă vreme arătat în „Gazeta“, cum sunt primiți la băile din Zizinu. Ce D-ta ai dăscălit adevărat. Nu mai puțin adevărat este și cel care susține ordinea, un adevărat păzitor, n'a căpătata ordinul de a nu lăsa să se preumbla pe promenadă nimenea în haine românești, ci numai pe aceia, cari ar fi îmbrăcați de totuși în haine europene. După cum se vede însă, el face față de puterea sa, fără a fi controlat de cineva. Acesta a fost însă un caz neînsemnat, față de alte multe asemenea, ce se ivesc la Zizinu.

Duminea trecută, la balul ce s'a dat aici ospitalitatea ungară s'a dat pe față. Publicul, ce e drept, era numeros. Majoritatea o formau Românii. La „Csardas“ n'a dansat nimenea. Valul numai Românii. Acesta se vede, că Ungurii nu și-a convenit, ba li a făcut chiar rău petrecerea Românilor. Ca să se rădă, după alu treilea punct de la bun Maghiari au luat urari și au dus, și publicul a rămas în mijlocul băii fără muzică.

La balurile din Zizinu s'a obiceiuit să se aduna bani pentru muzicanți, când dansatorii sunt aranjați pentru Quadrilul I. Astă-dată însă Quadrilul n'amă

autorității. Firesce, că mai era de așteptat, că această cumpărare într'adevăr a făcut și aceea, că d. Bolten a voit să și-și ia valabila.

„Cănele este reclamată de un anumit Hermes ca proprietate a sa. Dă de gând, că D-ta nu soia altceva, decât că să se aștepte acelu lucrător. „Nu e așa“, conștient el. „Acastă dovadă lesne se va putea dovedi. Eu voi dispune simplu ascultarea sau tăcerea a celui lucrător în Neustadt. Atunci se va pute ușor renunța la stăruirea fiicei D-tale“.

Bolten era atât de iritat, încât se arde, că e aproape să cadă în leșină.

Oare în adevăr a cumpărat el această? Pută lucrătorul să o jure această? Ce tot atâta! Frica lui era cruțată de călăuză de lucrari infricose! Pentru moment nu pute aștepta mai mult.

Abia se despărți, cu câteva vorbe de amenințare, de reprezentantul său, când se și aruncă într'o trăsură, care avea să ducă la gară. Cu trenul cel mai rapid plecă la Neustadt.

(Va urma.)

apucată a-lă juca, și lăutarii au fost luați, fără a apuca să se scrie măcar suma, ce avea să se adune pentru ei.

Haida de!... „Aliața“ cu Jidanii le pôte fi de folos, dăr cu Țiganii?... — Ori pôte voescu să și înmulțescă și pe calea această numărul?

Și ce credeți, că au făcută ou lăutarii? — I-au dusă într'o casă privată și din „Csardas“, n'au mai scos-o până noptea târziu. Pe când Românii, ba chiar și Nemții, indignați de această procedere dură, au plecat și pe la cartiere, pe atunci complezanții unguri își petreceau de minune, nevoindă să soie de nimenea.

Ast-felul de șicane au de-a îndura multe oșpeții români, veniți la băi aici, în „Țera Maghiarilor“. Alături cu d-lă amintit de mai sus, ce susține ordinea, caracteristică este cum Ungurii de aici, injură pe Români de „Dumneșul cel românesc“. În ura lor față de Români, au mersă așa departe, încât și au alesă un altă Dumneșul, numai pentru a pute insulta pe cel românesc.

Li-a fostă frică, pôte că avându același Dumneșul voră fi pedepsiți pentru faptele lor mârșave dela Turda și Oradea. Că puținu să și fi alesă de Dumneșul alu lor pe Pituk. În cazul acesta n'ar fi avută a se teme, că voră fi pedepsiți. Altmintrelea însă nu voră scăpa.

De-atunci bine facă Ungurii, că se separă de noi într'u tôte. Chiar de ar face alt-felul natura și originea lor totuși îi ține departe de celelalte popore culte europene.

Nu voescu a mai aminti alte inconveniente. Mioul număr alu oșpeților, ce au cercetată băile dela Zizinu, le soie destul de bine, și de sigură se va feri de a și căuta distracția într'un loc, unde numai neplăceri și se cauză.

Cogăned.

Secretele unui consulat rusesc.

Prin diarele franceze mai întâiu s'a răspândit vestea, că dela consulatul rusesc din Seraievo s'ar fi furat nise acte diplomatice importante. O depeșă din Petersburg, dăce „Timpul“, a desmintit acum o săptămână această veste; după două treile însă o altă soire telegrafică, totu din capitala rusă, ne-a anunțat, că consulul rus din Seraievo, d-lă Bakunin, a primită un concediu, care va fi urmat de o strămutare în altă post. Această a două scire, totu atât de oficială, ca și cea o desmintire, părea oare cum a dovedi, că totuși ar fi fostă ceva la mijloc și s'vonul înregistrat de gazetele franceze n'ar fi fostă tocmai fără temei.

În adevăr, după cum se asigură acum din isvor austriac, a fostă ceva la mijloc, — în totu cazul însă cam departe de ceea ce voiau să vedă diarele franceze și la început chiar unele din cele rusești, în această afacere. Etă povestirea întâmplării, de natură mai mult romanică de cât politică, după diarele austro-ungare:

Afacerea e lămurită aș, și această lămurire a produsă o adevărată ilaritate în cancelariile diplomatice din Viena și Petersburg. Căci deși în adevăr a fostă un tâlhar cel care în lipsa d-lui Bakunin a părăsit noptea în consulatul rusesc din Seraievo, el n'avea însă nici-decum în vedere corespondența consulului, ou guvernul din Petersburg și în genere nici un fel de furt de documente. Scopul hoțului a fostă mai... prețios, s'eu mai inovent, — după cum vrei. Cherchez la femme!

Pretinsul hoț de acte diplomatice voia în realitate să fure — o inimă femeiască. Dăcă această inimă era în apropierea nemijlocită a corespondenței politice a consulului rusesc ou guvernul său, asta n'a fostă nici-decum vina hoțului, și probabil că pentru dănsul această vecinătate avea ou atât mai puțină însemnătate, ou cât se pare a fi nutrită speranța, că n'avea să-i fiă tocmai greu a săvârși furtul, ce proiectase, acela alu unei inimă femeiesc.

Cine soie chiar dăcă de multă el nu pândise această ocazie favorabilă, care și s'a prezentat prin lipsa consulului, și dăcă nu era chiar înțelesă într'u acosta ou frumoasă, în contra căreia era proiectată tâlhăria.

Ori cum ar fi însă, presupusul furt de documente și adevăratul tâlhar de inimă și-a făcută socotela fără gelosie negră, care, după cum e de obște cunoscut, are ochi forte ageri. Gelosia această a jucată eroului nostru o festă urită.

O altă frumoasă, care oreda a avă asupra lui un drept ore-oare și se pretindea trădată, l'a pândit și a aflată astfel despre visita-i nocturnă la consulatul rusesc. Ce putea fi mai firesc, decât ca ofensata să facă un jurământă cumplit de răsunare...

Cu o violență ou adevărată femeiască, își alege ca instrument de răsunare pe un june păzitor alu siguranței publice din Seraievo. Răsunătorea femeii îi povestă despre escaladarea nocturnă a unui hoț pe ferăstra consulatului rusesc și conștientul polițist se grăbi să comunice această gravă descoperire consulului rusesc, d-nului Bakunin, reîntorsă tocmai în dimineața următoare la postul său....

Această e povestirea diarelor austro-ungare. Ele adaogă, că schimbul de note, care a urmat între Viena și Petersburg pentru lămurirea acestui caz, n'a avută nicidecum o formă severă, cum s'a pretinsă de unii, lucru prea ușor de vedut.

În definitiv însă, pare a fi fostă la mijloc un exces de zel din partea d-lui Bakunin, care provocând într'o atacere destul de ridicolă un schimb de note diplomatice, a dată prilej, se vede, unei nemulțămiri din partea șefului d-sale din Petersburg. De aci concediul și strămutarea.

Se soie, că în locul d-lui Bakunin a fostă numit, provisor, la Seraievo actualul secretar alu legățiunii rusești din București, d-lă Igelstroem.

Mulțămită publică.

În parochia noastră română gr. cat. Hotoană, sporindu-se numărul copiilor școlari, suntem constrinși a edifica o școală nouă corespunzătoare cerințelor didactice și igienice.

Încât poporul din această parochie mică (cu 560 suflete), situată în părțile cele mai estreme ale României de aici, afară de alte mai multe greutăți, ce-i apasă umerii, ou edificarea școlii intenționate și ou cumpărarea locului de școală, are în vedere ca spese o sumă de peste două mii floreni, ceea ce din puterea sa proprie, fiindu-i ou neputință a-le acoperi, prin un apel emis din ședința senatului școlar, ținută la 5 Februarie a. o., s'a adresat ou rugare către on. publică ca să binevoască a-i tinde mână de ajutor.

Cu bucuria venim a constata, că glasul nostru nu a sunat în pustiu.

Mai mulți dintre on. membri ai mării familii române au binevoit a ne onora ou ajutoare maritimose, dintre cari, cele sosite până la 26 Aprilie a. o. au fostă chitate în numerii: 88, 89, 90 și 91 ai preștitului diar „Gazeta Transilvaniei“, arătându-se, că până în acea zi n'a încursă suma de 188 fl. 30 cr.

De atunci și până la ziua subscrișă, am mai primită următoarele contribuții:

Cu lista nr. 78, dela Ven. d-nă Georgiu Popă, mare proprietar în Băsești, 5 fl.

Cu listele n-rii: 139, 140 și 149 dela magn. d-ni canonic în Oradea-mare Teod. Kövály 5 fl., Artemiu Sarkadi 5 fl., Paul Vela 1 fl. — Suma 11 fl.

Cu lista nr. 160 d-nii: Rubin Patitia colectante în Alba-Iulia 1 fl., Georgiu Toțian paroh în Micești 1 fl., G. Cadaru not. cerc. 50 cr., I. Dumitreanu inv. 20 cr., I. Medrea inv. 20 cr., Ios. Ciobota padurar 40 cr., Dum. Furduiu 50 cr., I. Pleșa notar cerc. 1 fl., Biju Nicolae capit. o. r. 1 fl., Stef. Căoveanu jude 40 cr. — Suma 6 fl. 20 cr.

Cu lista nr. 162, d-lă G. Vancea provisor dominal în Blăși 2 fl. Cu lista ur.

153 Rvds. d-nă Augustin Antal protopop în Beiuș 2 fl. Cu lista nr. 49 d-lă Nic. Popă preot în Sigă 30 cr., Biserica din Sigă 20 cr. = 50 cr. Cu lista nr. 169, Il. d-ni Alesandru, Eugeniu și Zeno Moosonyi din Capolnaș câte 5 fl. — Suma 15 fl.

Cu lista nr. 172 d-lă Dem. Sălăgeanu avocat în Lugoj, colectant, 3 fl.; Ilustr. Sa d-lă episcop dr. Victor Mihaly 5 fl., Magn. d-nă canonic în Lugoj Andrei Liviu 1 fl., I. Madincea 50 cr. — Suma 9 fl. 50 cr.

Studentii școlii comerciale din anul alu V-lea în Bucuresci prin d-lă C. Hurmuzache 5 fl. 20 cr.

Cu lista nr. 182 Reverendss. d-nă Ioan V. Rusu protopop în Sibiu 2 fl., Biserica gr. cat. 1 fl. — Suma 3 fl.

Cu lista nr. 269 d-nii Antonă Precupă paroh în Rebrășora, colectante, 50 cr., or. Mihai Bodiu profesor cens. 60 cr., Nic. Moldovană cojocară 20 cr., Maedon Ciuta inv. 30 cr., Ioachim Popă econom 20 cr., I. Macavei econom 10 cr., Bas. Oniga econom 10 cr., G. Mihalcea inv. 30 cr., V. Costea notar 20 cr., Toder Mureșian proprietar 10 cr. — Suma 2 fl. 60 cr.

Cu lista nr. 228 d-lă Ioan Ciuleană inv. în Mădaraș, ca colectante, dela d-nii Ioan S. Vasiliu posesor în viile Sătmărulei 50 cr., Andrei Palincăș inv. în Solduba 50 cr., G. Popă posesor 50 cr., Ios. Varadi, notar în Coroiu 50 cr., Vartolomeu Fărcaș subnotar 50 cr., I. Ilieș preot în Băbeni 50 cr., Vas. Ciuleană econom 50 cr., Gr. Pușcaș notar cerc. în Băbeni 40 cr., N. N. 40 cr. — Suma 4 fl. 20 cr.

Cu lista nr. 288 colectantă d-lă T. Simocă preot gr. or. în Bosna 60 cr., Al. Pușcaș econom 20 cr., V. Stanciu econ. 20 cr., I. Găbia econ. 10 cr. — Suma 1 fl. 10 cr.

D-lă Petru Dulfă profesor în Bucuresci, ca colectante, 5 lei; M. Popescu prof. 1 lei, P. Gârbovicean prof. 3 lei, I. Sălăgean prof. 2 lei, N. Bănuțescu prof. 1 lei, M. Miculescu prof. 5 lei, Gr. Georgescu prof. 1 lei, Chr. Nich for 1 lei, Lazăr Niculescu 1 lei, C. Cernescu Homorodan 5 lei, G. Dâmbean 1 lei. — Suma în valoare austr. 12 fl. 75 cr.

Contribuirile primite dela 26 Aprilie n. o. până la ziua subsemnată fac 80 fl. 15 cr., cari laolaltă ou 188 fl. 30 cr. publicate în primul nostru raport, fac sumă intrăgă de 268 fl. 45 cr. v. a.

Rugăm ou onore pe toți generoșii contribuți a primi mulțămite noastră ferbinte în numele poporului din această parochie, er' pe acei ven. d-ni, cari au binevoit a reține călele noastre de colectă, să ne onoreze ou retrămirea acelora pe lângă rezultatul cât de modest.

Hotoană (Er-Hatvan). — p. u. Tasná-Szántó, 16 August 1893.

Vasilu Păcaș, Teodor Medan, par. loc. și preș. scol. instit. român.

Georgiu Haiducă, curat. prim.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 24 August. După cum află „Bud. Tgbl.“, se vorbesce în cercurile politice din Viena, că Majestatea Sa numai la finea lui Septembrie a. c. va face cunoscută deciziunea sa privitoare la sancțiunea prealabilă a proiectului de lege asupra căsătoriei civile. D-lă Wekerle a prezentat Monarchului proiectul însoțit de un memorandum. În cercurile curții se afirmă, că înainte de a fi prezentat în parlament, proiectul va fi supus unor esențiale modificări.

Dr. I. T. Mera

medic român

în Karlsbad.

Marktplatz „Tempel.“

14*

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 August 1893.

Renta ung. de aur 4%	115.60
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	126.—
" " " argint 4 1/2%	100.—
Oblig. " " de ost. I. emis.	121.50
Bonuri rurale ungare.	94.60
Despăgubirea dijmei de vin.	98.75

Imprum. ung. cu premii.	148.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	141.75
Renta de hârtie austr.	96.20
" " argint	96.—
" " aur	118.25
Losuri din 1860	144.75
Acții de-ale Băncii austro-ungară.	978.—
Galbeni imper.	6.—
Napoleonori	9.99

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă alu Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celorlă mai carbicoase la stomach și pântece, în contra cărcelor și acrelei la stomach, constipației cronice, suferinței de ficat, congestiei de sânge, haemorrhoidelor și a celorlă mai diferite bôle femeesci a luată acestă medicamentă de casă o răspândire, ce crece mereu de mai multe decenii încôce.—Prețul unei cutii-originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiile se voră urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilă numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu populară cu deosebire prin trăsă (frotat) alină durerile de gôdină și reumatism și a altoră urmări de rēcělă. Prețulu unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe basa de natron Acid-salicylic)

La întrebunțarea giinică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigurăză această apă de gură conservarea sănătôsă și mai departe a dinților. Prețulu sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistulă A. Moll, c. și r. furnisoră alu curții imperiale Viena, Tuchlauben 9. Comande din provinciă se efectuează giinică prin rambursă postală.

La depozite se se ceră anumită preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victoră Roth, Fr. Kelleman și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoșii, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.

77.—28.

Cheque-Conto
la postă
Nr. 505.

INSTITUTULŪ DE CREDITŪ
ȘI DE ECONOMIŪ
„ALBINA“
FILIALA BRAȘOVŪ,

Giro-Conto
la banca
Austro-Ungară.

primesce depuneră spre fructificare pe lângă
4 1/2 % și plătesce însași darea de venitŪ pentru ele.

Escomptează cambiă cu interese dela 5 1/2 % în sus;
Acordă împrumuturi pe ipotece, până la jumătate a valôrei lorŪ **cu 6 %**;
Lombardează efecte și monete, acordândŪ 85 % din valôrea de curs, și
Giuvăeră și mărfuri acordândŪ 2/3—3/4 a valôrei lorŪ ca împrumutŪ, cu procente dela 5 1/2 % în sus,
Cumperă și vinde efecte. Valute și devise cõtate la bursele din Budapesta, Viena și Bucuresci după cursulŪ dăilei, recomandândŪ mai alesŪ pentru plasări de capitală diferitele efecte române, cară pe lângă cea mai mare asigurăntă ofer unŪ produsŪ de peste 5 %, și cară se află totdeauna de vândăre la cassa institutului în BrașovŪ;
Efectuesce sub cele mai ieftine condițiuni plăți și încassări și eliberează asemnate asupra tuturorŪ plețelorŪ, mai ales din România;
Rescumperă fără nici o detragere cupóne, le escomptează naintea scadenței lorŪ și cumperă cu cele mai bune prețuri cupóne dela efecte române;
Ingrigesce în comisiune ori și ce transacțiă ajutată fiindŪ de legăturile ce le întrețue cu firme de rangul primŪ în Budapesta, Viena și Bucuresci, de a putea servi clientelei sale în celŪ mai culant și folositorŪ modŪ;
Dă cu chiriă magazine și locuri de depou pe teritoriulŪ seu alătorea cu gara reg. ung. de stat și legatŪ cu acēta cu două căli ferate, Strada Gării Nro 45, și în fine
Face asigurări asupra vieței omului, ca reprezentanță a societății de asigurare „EQUITABLE“ din New-York, după condițiunile avantajoase ale acestei societăți, în tóte combinațiunile.
Biroul: piață, târgulŪ botelorŪ Nr. 22, etagiulŪ I.
Óre de oficiu: 1/2 8—1/2 2, óre de cassă: 8—1.

MersulŪ trenurilorŪ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŪ r. u. valabilŪ din 1 Maiu 1893.

Budapesta—Predeală				Predeală—Budapesta				B.-Pesta—AradŪ—Teluș				Teluș—AradŪ—B.-Pesta				Copșa-mică—Sibiu			
TrenŪ de persón.	TrenŪ accele-ratŪ	TrenŪ de persón.	TrenŪ accele-ratŪ	TrenŪ de persón.	TrenŪ accele-ratŪ	TrenŪ de persón.	TrenŪ accele-ratŪ	TrenŪ de persón.	TrenŪ accele-ratŪ	TrenŪ de persón.	TrenŪ accele-ratŪ	TrenŪ de persón.	TrenŪ accele-ratŪ	TrenŪ de persón.	TrenŪ accele-ratŪ	TrenŪ de persón.	TrenŪ accele-ratŪ		
Viena	10.00	8.05	2.15	Bucuresci	7.45	8.50	4.45	Viena	10.00	8.05	2.15	Teluș	3.04	1.35	Copșa mică	2.24	11.34	7.10	
Budapesta	8.25	2.10	5.50	Predeală	12.17	5.16	9.12	Budapesta	8.10	1.55	10.00	Alba-Iulia	3.40	2.14	Șeica-mare	2.51	12.01	7.48	
Szolnok	11.38	4.14	9.27	TimișŪ	1.42	5.57	9.41	Szolnok	11.04	4.02	1.37	Vinț. de josŪ	3.58	2.32	Loamneș	3.27	12.37	8.27	
P. Ladány	2.12	5.53	11.53	BrașovŪ	2.18	6.10	7.01	AradŪ	3.50	6.57	6.10	Șibotă	4.20	2.56	Oena	3.53	1.03	8.59	
Oradea-mare	3.53	7.08	1.50	Feldióra	2.45	5.58	7.43	GlogovațŪ	4.30	2.25	6.35	Simeria (Piski)	5.52	3.18	Sibiu	4.16	1.26	9.23	
Mező-Telegd	4.39	7.43	3.03	Apața	3.16	6.35	8.23	Gyorok	4.42	2.43	6.46	Deva	6.03	3.59	Sibiu	7.44	4.49	10.17	
Rév	5.22	8.18	3.46	AugustinŪ	3.53	7.01	9.22	PaulișŪ	5.03	3.20	7.08	Branicóca	6.33	3.59	Oena	8.09	5.09	10.43	
Bratoa	5.45	4.07	2.19	HomorodŪ	4.27	7.45	10.02	Radna Lipova	5.14	3.40	7.19	Ilia	6.58	4.16	Loamneș	8.33	5.32	11.09	
Bucia	6.07	8.51	4.27	Hașfalău	5.32	9.13	11.17	Conop	5.32	4.00	7.37	Gurasada	7.09	4.42	Șeica-mare	9.05	5.59	11.40	
Ciucia	6.34	9.07	4.53	Sighișóra	5.53	9.42	11.39	ZamŪ	5.56	8.00	8.00	ZamŪ	7.39	5.19	Copșa mică	9.34	6.20	12.05	
Huedin	7.18	9.37	4.50	Elisabetopole	6.20	10.21	12.16	Bérvova	6.12	8.15	8.15	SoborșinŪ	8.16	6.26	Cucerdea	2.36	8.15	2.35	
Stana	7.35	5.48	4.17	MediașŪ	6.41	10.55	12.47	ZamŪ	7.01	8.56	9.08	Bérvova	9.08	7.07	Ludoș	3.26	8.56	3.26	
Aghiriș	7.54	6.05	5.42	Copșa mică	6.54	11.14	1.03	Gurasada	7.29	9.24	9.24	ConopŪ	9.27	7.24	Oșorheiu	5.07	10.27	5.07	
Gârbău	8.05	6.24	5.55	Micăsasa	6.56	11.29	1.18	Ilia	8.11	10.06	10.06	Radna Lipova	10.12	5.55	Oșorheiu	5.50	10.42	5.56	
Nădășel	8.17	6.39	6.11	BlașiŪ	7.30	12.24	2.13	Deva	8.29	10.24	10.24	Gyorok	10.25	6.15	8.20				
Clușiu	8.32	10.37	6.27	CrăciunelŪ	7.30	12.39	2.27	Simeria (Piski)	9.59	11.16	11.16	GlogovațŪ	10.48	6.47	8.44				
Apahida	9.06	11.32	7.27	TeiușŪ	7.59	1.10	2.49	Orăștia	10.25	11.43	11.43	AradŪ	11.10	7.00	8.55				
Ghiriș	10.12	12.50	7.52	AiudŪ	8.06	1.45	12.54	Șibotă	10.44	12.06	12.06	AradŪ	11.25	8.20	9.45				
Cucerdea	10.52	1.35	11.45	Vințul de sus	8.23	2.11	1.23	Vinț. de josŪ	11.08	12.30	12.30	Szolnok	4.20	11.22	3.00				
Uióra	10.59	1.43	11.54	Uióra	8.23	2.40	1.51	Alba-Iulia	11.29	7.00	12.51	Budapesta	7.25	1.20	3.30				
Vințul de sus	11.07	1.52	12.04	Cucerdea	8.53	3.06	2.08	TeiușŪ	11.56	7.36	1.20	Viena	6.20	7.20	3.—				
AiudŪ	11.31	2.18	8.17	GhirișŪ	9.23	3.53	3.—	Simeria (Piski)	6.—	11.28	4.10	Petroșeni	5.56	11.25	6.16				
TeiușŪ	11.48	2.40	8.38	Apahida	9.23	5.18	4.23	Streiu	6.35	12.04	4.49	Banița	6.45	12.06	6.51				
CrăciunelŪ	12.25	1.40	8.33	Clușiu	10.45	5.45	4.48	HațegŪ	7.21	12.48	5.39	Crivadia	7.29	12.44	7.21				
BlașiŪ	12.50	2.17	9.09	NădășelŪ	11.01	6.14	5.25	Pui	8.06	1.35	6.37	Pui	8.13	1.24	7.53				
Micăsasa	01.04	2.35	9.09	Ghîrbău	6.14	6.35	5.43	Crivadia	8.06	1.35	6.37	HațegŪ	9.02	2.03	8.25				
Copșa mică	1.35	3.14	9.42	AghirișŪ	6.53	7.08	6.07	Banița	8.47	2.23	7.28	Streiu	9.56	2.46	9.01				
MediașŪ	2.32	3.49	9.44	Stana	7.34	7.34	6.39	Petroșeni	9.45	3.40	8.48	Simeria	10.32	3.26	9.35				
Elisabetopole	3.04	4.11	9.59	B. Huedin	7.53	6.39	9.02	AradŪ—Timișóra				Timișóra—AradŪ							
Sighișóra	3.46	4.48	10.22	Ciucia	8.31	7.08	9.41	AradŪ	6.25	11.30	5.58	Timișóra	8.—	1.11	8.15				
Hașfalău	4.02	5.47	10.58	Bucia	8.51	9.56	10.13	Vinga	7.32	12.47	6.46	Vinga	9.02	2.41	9.46				
HomorodŪ	5.26	6.13	11.13	Bratoa	9.10	10.13	10.13	Timișóra	8.42	2.04	7.39	AradŪ	9.44	3.45	10.55				
AugustinŪ	6.08	7.50	12.26	Rév	1.26	9.30	7.47	GhirișŪ—Turda				Turda—GhirișŪ							
Apața	6.40	8.30	12.58	Mező-Telegd	1.52	10.07	8.13	GhirișŪ	7.33	10.17	4.00	Turda	4.50	8.52	3.10				
Feldióra	7.16	9.03	1.15	Oradea mare	2.18	10.44	8.38	Turda	7.53	10.37	4.20	GhirișŪ	5.10	9.12	3.30				
BrașovŪ	8.—	10.25	2.09	P. Ladány	2.25	11.04	8.43	Sighișóra—Odorheiu				Odorheiu—Sighișóra							
TimișŪ	11.—	10.25	2.19	Szolnok	3.46	1.21	10.05	Sighișóra.	4.20	11.08	11.08	Odorheiu.	7.57	3.02	3.02				
Predeală	12.26	5.15	3.01	Budapesta	5.23	3.49	11.46	Odorheiu.	7.07	1.50	1.50	Sighișóra.	10.32	5.32	5.32				
Bucuresci	1.11	6.29	3.31	Viena	8.30	8.30	1.50	Careii-mari—Zelău				Zelău—Careii-mari							
MureșŪ—LudoșŪ—Bistrița				Bistrița	1.55	7.20	6.20	Careii-mari.	5.42	5.42	2.25	Zelău.	10.30	10.30	7.06				
MureșŪ—LudoșŪ	4.—	4.—	1.16	Bistrița	1.55	7.20	6.20	Zelău.	10.30	10.30	2.25	Zelău.	10.30	10.30	7.06				
Tagu-Budateleou	6.48	6.48	4.15	Bistrița	1.55	7.20	6.20	Careii-mari	5.42	5.42	2.25	Zelău.	10.30	10.30	7.06				
Bistrița	9.59	9.59	7.21	Bistrița	1.55	7.20	6.20	Zelău	10.30	10.30	2.25	Zelău.	10.30	10.30	7.06				
MureșŪ—LudoșŪ	4.—	4.—	1.16	Bistrița	1.55	7.20	6.20	Careii-mari	5.42	5.42	2.25	Zelău.	10.30	10.30	7.06				
Tagu-Budateleou	6.48	6.48	4.15	Bistrița	1.55	7.20	6.20	Zelău	10.30	10.30	2.25	Zelău.	10.30	10.30	7.06				
Bistrița	9.59	9.59	7.21	Bistrița	1.55	7.20	6.20	Careii-mari	5.42	5.42	2.25	Zelău.	10.30	10.30	7.06				

Nota: Numerii încadrați cu linii gróse însemnăză órele de nópte.